

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ "УНІВЕРСУМ"

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і
менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Банківські операції та облік у комерційних банках

для студентів

спеціальності   **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
освітньої програми   **Фінанси і кредит**
освітньо-професійного ступеня   **фаховий молодший бакалавр**

Розробник: Калакова Вікторія Іванівна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фіхового вступу "Універсум" Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат економічних наук

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від «28» листопада 2021 р. № 1

Голова циклової комісії [підпис] Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Робочу програму перевірено
«11» березня 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи [підпис] Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи [підпис] Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма навчання			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	9 / 270			
Курс	2		3	
Семестр	3	4	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	1,5	2,5	1,5	3,5
Обсяг кредитів	1	3	1	4
Обсяг годин, в тому числі:	45	75	45	105
Аудиторні	22	34	22	48
Модульний контроль	2	6	2	8
Семестровий контроль	-	-	-	-
Самостійна робота	21	35	21	19
Підготовка до екзамену				30
Форма семестрового контролю				екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Банківські операції та облік у комерційних банках» є формування у студентів компетентностей щодо функціонування банківської системи, обліку і складання фінансової звітності у комерційних банках України.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках» є:

- засвоєння теоретичних та організаційних основ діяльності комерційних банків на національному та міжнародному ринках грошей та капіталів;
- оцінка операцій комерційних банків;
- формування теоретичної бази знань та практичних навичок з обліку активів, власного капіталу і зобов'язань, облікових процедур здійснення банківських операцій;
- вивчення фінансового обліку як інструменту управління банком, бухгалтерських методів і процедур фінансового обліку базових операцій комерційних банків, вимог користувачів до фінансової звітності банків, методики підготовки і інтерпретації основних фінансових звітів.

Предмет: функціонування банківської системи, організація бухгалтерського обліку та складання звітності у комерційних банках України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі **компетентності**:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності		
ЗК-5	Здатність приймати обґрунтовані рішення	1 - 25
ЗК-7	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	1 - 25
Фахові компетентності		
ФК-1	Базові знання наукових понять і методів, необхідних для розуміння принципів функціонування фінансової системи	1 - 25
ФК-4	Володіння методологічною базою спостереження, ідентифікації, класифікації, аналізу, синтезу в професійній діяльності	4 – 14, 17 - 25
ФК-6	Здатність до застосування різних форм і методів бухгалтерського обліку на підприємстві	17 - 25
ФК-7	Здатність до складання фінансової, податкової, статистичної та спеціальної звітності, передбаченої стандартами бухгалтерського обліку і законодавством України	24, 25
ФК-8	Знання механізму функціонування фінансового ринку	4 – 14, 17 - 25

ФК-9	Здатність до аналізу підходів щодо організації бухгалтерського обліку в установах різних організаційно-правових форм господарювання	1 – 3, 15, 16
ФК-15	Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення	1 – 3, 15, 16
Предметні компетентності		
	готовність використовувати понятійно-категоріальний апарат з банківських операцій, бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності банківських установ	1 - 25
	готовність вивчати та здатність аналізувати нормативну та законодавчу базу, що регулює питання комерційних банків	1 – 3, 15, 16
	здатність знаходити резерви зміцнення фінансової стійкості банку	12 - 14
	вміння оцінювати та аналізувати діяльність комерційного банку	12 - 14
	вміння використовувати професійно-профільовані знання та навички при наданні банківських послуг	4 – 14, 17 - 23
	здатність самостійно вивчати зміни до законодавства з питань ведення бухгалтерського обліку в комерційних банках	15, 16
	здатність вести бухгалтерський облік у банках з врахуванням сучасних вимог	17 - 25
	здатність організовувати бухгалтерський процес	1 – 3, 15, 16
	вміння розробляти фінансову звітність в банках	25
	готовність оцінювати стан, проблеми та перспективи розвитку банківської системи, бухгалтерського обліку і фінансової звітності у комерційних банках України	12 – 14, 25

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення дисципліни студент:

- застосовує професійно-профільовані знання у фінансовій сфері відповідно до видів роботи (ПРН-1);
- застосовує знання методичних основ складу і структури фінансової системи (ПРН-2);
- знає склад і особливості здійснення банківських операцій (ПРН-9);
- здатний ефективно та самостійно діяти у нестандартних ситуаціях, використовуючи набуті фахові знання (ПРН-18);
- застосовує компетентності, набуті при вивченні спеціалізованих фахових дисциплін, в процесі розв'язання практичних задач (ПРН-19);
- знає нормативно-правові акти щодо регулювання банківської діяльності, бухгалтерського обліку і фінансової звітності комерційних банків;

- оформляє банківські документи;
- демонструє навички опрацювання і використання банківських операцій, пов'язаних з кредитуванням, розрахунками, залученням у вклади коштів, відкриттям та веденням поточних (кореспондентських) рахунків тощо.
- аналізує активні та пасивні банківські операції, а саме: операції банку з розміщення мобілізованих ресурсів у депозити, кредити, цінні папери, основні засоби і товарно-матеріальні цінності та інші активи з метою отримання доходу, а також операції банку з формування залучених та запозичених ресурсів для проведення активних операцій;
- знаходить резерви зміцнення фінансової стійкості банку на макро- та мікрорівнях;
- оцінює стан, проблеми та перспективи розвитку банківської системи України.
- знає основи побудови бухгалтерського обліку у банках;
- вміє реалізувати механізм здійснення бухгалтерського процесу;
- вміє вести платіжні рахунки і облік розрахункових операцій, облік кредитних і касових операцій, облік операцій з цінними паперами, облік валютних операцій з цінними паперами, облік валютних операцій;
- здатний здійснювати оподаткування банків, вести фінансову звітність банків за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.
- застосовує знання та навички при відкритті, веденні поточних і валютних рахунків клієнтів, нарахуванні та сплаті податків, щодо ведення розрахунково-касових, активних та пасивних операцій, при використанні облікової інформації податкових розрахунків комерційних банків.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт						Самостійна
		Аудиторна					Самостійна	
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
1	2	3	4	5	6	7	8	
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади банківської діяльності								
Тема 1. Види банків та порядок їх створення в Україні	8	2	2				12	
Тема 2. Організація діяльності комерційного банку	8	2	2					
Тема 3. Операції з формування ресурсів комерційного банку	10	2	2	2				
Модульна контрольна робота	2							
Разом за змістовим модулем 1	28	6	6	2	0	0	12	
Змістовий модуль 2. Розрахунково-касові операції банку								
Тема 4. Операції з обслуговуванням платіжного обороту	9	2		2			9	
Тема 5. Операції банків з готівкою	8	2		2				
Тема 6. Операції банків з пластиковими картками	8	4	2	2				
Модульна контрольна робота	2							
Разом за змістовим модулем 2	27	8	2	6	0	0	9	
Змістовий модуль 3. Операції банків з цінними паперами та кредитні операції								
Тема 7. Кредитні операції банків	14	4	1	1			15	
Тема 8. Операції банків з цінними паперами	11	2	1	1				
Модульна контрольна робота	2							
Разом за змістовим модулем 3	27	6	2	2	0	0	15	
Змістовий модуль 4. Банківські валютні та інвестиційні операції								
Тема 9. Операції банків з векселями	10	2	1	1			20	
Тема 10. Інвестиційні операції	10	2	1	1				
Тема 11. Операції банків з іноземною валютою	16	4	2	2				
Модульна контрольна робота	2							
Разом за змістовим модулем 4	38	8	4	4	0	0	20	

1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 5. Економічні основи забезпечення фінансової стійкості							
Тема 12. Операції банків з надання банківських послуг	13	4	2				21
Тема 13. Нетрадиційні банківські операції	11	2	2				
Тема 14. Операції банків із забезпечення фінансової стійкості банку	13	4	2				
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 5	39	10	6	0	0	0	21
Змістовий модуль 6. Система бухгалтерського обліку комерційних банків							
Тема 15. Поняття і значення обліку в банках	6	2	2				4
Тема 16. План рахунків обліку банків та система синтетичного обліку	6	2	2				
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 6	14	4	4	0	0	0	4
Змістовий модуль 7. Облік касових, розрахункових, депозитних і кредитних операцій банку							
Тема 17. Облік касових операцій банку	7	2	2	1			8
Тема 18. Облік розрахункових операцій банку	7	2	2	1			
Тема 19. Облік депозитних операцій банку	7	2	3				
Тема 20. Облік кредитних операцій банку	7	2	3				
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 7	30	8	10	2	0	0	8
Змістовий модуль 8. Облік капіталу і необоротних активів банку							
Тема 21. Облік капіталу банку	7	2	3				5
Тема 22. Облік основних засобів і нематеріальних активів банку	6	2	2				
Тема 23. Облік операцій банку з цінними паперами	6	2	3				
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 8	21	6	8	0	0	0	5
Змістовий модуль 9. Облік результатів діяльності. Фінансова звітність банку							
Тема 24. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності банку	6	2	3				2
Тема 25. Складання фінансової звітності комерційного банку	8	4	3				
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 9	16	6	6	0	0	0	2
Підготовка до екзамену	30						
Разом	270*	62	48	16	0	0	96

* з урахуванням модульних контрольних робіт (18 год.) і підготовки до екзамену (30 год.)

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади банківської діяльності

Тема 1. Види банків та порядок їх створення в Україні.

Суть банку з позиції його історичного розвитку. Період зародження банку і банківської справи. Умови переростання кредитора в банк. Реорганізація банків та їх ліквідація: види, вимоги та порядок. Банк як головна складова фінансово-кредитної системи.

Види та класифікація банків. Банківські об'єднання. Банки другого рівня банківської системи України та організаційні основи їх функціонування. Створення та державна реєстрація банківських установ. Документи, які подаються до територіального управління НБУ для державної реєстрації банку.

Відокремлені структурні підрозділи банку. Порядок реєстрації представництв іноземного банку. Форми і порядок реорганізації банківських установ. Ліцензування банківської діяльності. Вимоги до отримання банківської ліцензії та умови її відкликання.

Ключові слова: банк, Національний банк України, комерційний банк, операції банків, принципи діяльності комерційних банків, класифікація банків, державний реєстр банків, ліцензування.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Тема 2. Організація діяльності комерційного банку

Організаційна структура та управління банком. Функціональна, дивізіональна та матрична структура банку. Функції та компетенція загальних зборів учасників банку, наглядової ради, правління (ради директорів), ревізійної комісії, служби внутрішнього аудиту та постійно діючих комітетів. Сутність, основні принципи організації банківських операцій, їх класифікація. Взаємодія структурних підрозділів банку при виробництві і продажу банківських послуг.

Ключові слова: функціональна структура банків, дивізіональна і проектна структури банків, фронт-офіс, бек-офіс, мідл-офіс, органи управління банком, пасивні операції, активні операції, позабалансові операції.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Тема 3. Операції з формування ресурсів комерційного банку

Економічна характеристика та джерела формування банківських ресурсів, їх класифікація. Власний капітал банку, його структура, джерела формування, функції та значення. Методики розрахунку капіталу банку (балансовий, регулятивний та економічний). Достатність капіталу банку. Фактори, що визначають достатність капіталу банку. Основні критерії і стандарти оцінки власного капіталу банку згідно з вимогами Базельської угоди. Показники нормативів капіталу для банків України.

Ключові слова: ресурси банку, залучені кошти, власні кошти, позичені кошти, функції власного капіталу, резервний фонд, спеціальні фонди,

нерозподілений прибуток, депозит, сертифікат, облігація, міжбанківський кредит, операції РЕПО.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Змістовий модуль 2. Розрахунково-касові операції банку

Тема 4. Операції з обслуговуванням платіжного обороту

Основи організації грошових розрахунків у народному господарстві. Характеристика платіжного обороту. Готівкові та безготівкові розрахунки. Суть і принципи організації безготівкових розрахунків. Системи і законодавча база розрахунків в Україні.

Відкриття і ведення банківських рахунків. Характеристика різних видів рахунків. Форми та способи безготівкових розрахунків, сфера використання і порядок проведення розрахункових операцій. Особливості оформлення розрахункових документів та порядок їх приймання і виконання банками: розрахунки із застосуванням платіжних доручень та платіжних вимог-доручень; порядок здійснення розрахунків чеками та акредитивами; примусове та договірне стягнення (списання) коштів. Особливості розрахунків за допомогою систем дистанційного обслуговування.

Міжбанківські розрахунки в Україні. Необхідність і види міжбанківських розрахунків. Здійснення міжбанківських розрахунків через систему електронних платежів (СЕП). Основні завдання, функції та принципи організації роботи СЕП. Програмно-технологічна структура СЕП. Особливості застосування внутрішньобанківських платіжних систем. Здійснення міжбанківських розрахунків через прямі кореспондентські відносини.

Ключові слова: платіжна система, банківський рахунок, платіжний оборот, засоби платежу, безготівкові розрахунки, програмні комплекси, інкасо, платіжне доручення, платіжна вимога, меморіальний ордер, вексель, ностро, лоро, система електронних платежів.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Тема 5. Операції банків з готівкою

Організація готівкових грошових розрахунків. Суть і принципи організації готівкових грошових розрахунків. Загальна характеристика касових операцій банку. Загальні положення та вимоги до касових операцій банку. Касові операції та планування касових оборотів банку: організація касової роботи в банках, підрозділи для проведення касових операцій, режими функціонування приходних та видаткових кас. Касові операції банків з клієнтами. Види та порядок оформлення касових операцій. Приймання та видача готівки з каси банку. Здійснення касових операцій через банкомати. Загальні вимоги до організації діяльності банків з перевезення готівки та інших цінностей. Особливості зберігання грошових коштів у банку. Порядок вилучення з обігу та передавання для дослідження сумнівних банкнот та монет. Забезпечення касової роботи в банку. Забезпечення банків зразками банкнот та їх зберігання. Передавання готівки банками своїм філіям (відділенням), а також

між банками. Особливості формування і пакування банкнот та монет національної валюти. Регулювання обігу готівки банківськими установами та контроль за веденням касових операцій. Визначення касових оборотів банків та емісійного результату. Здавання та отримання банками підкріплень готівкою національної валюти через територіальні управління НБУ.

Ключові слова: готівковий обіг, касові операції, прибуткові і видаткові каси, банкноти, монети, банкомат, інкасація.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Тема 6. Операції банків пластиковими картками

Поняття, види та характеристика банківських платіжних карток. Особливості впровадження Національної платіжної системи масових електронних платежів. Основні учасники системи карткових розрахунків, їх права та обов'язки. Порядок видачі та обслуговування платіжних карток. Здійснення касових операцій із застосуванням платіжних карток. Здійснення касових операцій через банкомати.

Особливості виплати заробітної плати з використанням платіжних карток. Технологія безготівкових розрахунків з використанням платіжних карток. Механізм здійснення розрахунків при купівлі товару з використанням платіжних карток. Порядок операцій еквайрінгу при розрахунках платіжними картками за товари (послуги). Порядок розрахунків платіжними картками за кліринговою схемою міжбанківських розрахунків.

Ключові слова: платіжна картка, класифікація, національна система масових електронних платежів, клірингова система, еквайрінг.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Змістовий модуль 3. Операції банків з цінними паперами та кредитні операції

Тема 7. Кредитні операції банків

Сутність та функції кредиту, його роль в економіці. Економічна основа банківського кредиту. Суб'єкти кредитних відносин. Кредитні операції в структурі банківських активів. Види банківського кредиту. Організація кредитної діяльності банку. Особливості укладення кредитних договорів. Поняття кредитного портфеля банку та його якісна характеристика. Організація банківського кредитування.

Поняття і складові кредитної політики банку. Методи надання та способи погашення кредиту. Етапи процесу банківського кредитування. Плата за кредит та фактори, що на неї впливають. Методи ціноутворення на банківські кредити. Кредитний ризик та методи управління ним. Робота банків з проблемними кредитами.

Ключові слова: банківський кредит, суб'єкти кредитних відносин, кредитна політика банку, кредитування позичальників, кредитний ризик, кредитоспроможність.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Тема 8. Операції банків з цінними паперами

Характеристика фінансового ринку та видів банківської діяльності на фондовому ринку. Характеристика видів діяльності банків на ринку цінних паперів: операції з випуску та обігу цінних паперів, комісійна та комерційна діяльність з цінними паперами, послуги щодо зберігання цінних паперів, депозитарний облік та ведення рахунків за операціями з паперами тощо. Емісійні операції банків з цінними паперами: сутність, мета проведення. Інвестиційні операції з цінними паперами. Операції банків у ролі інфраструктурних учасників ринку цінних паперів.

Ключові слова: класифікація цінних паперів України, банк на ринку цінних паперів, інструменти фінансового ринку, інвестиційні операції банків з цінними паперами, посередницькі та комісійні операції.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Змістовий модуль 4. Банківські валютні та інвестиційні операції

Тема 9. Операції банків з вексями

Характеристика та види векселів. Визначення векселя з позиції боргового зобов'язання та платіжного документа. Характеристика вексельного обігу. Визначення місця банків при обслуговуванні векселів. Розподіл операцій банків з вексями на власні, де банки є емітентами боргового зобов'язання, та клієнтські. Характеристика сутності векселя та організації вексельного обігу в Україні. Класифікація операцій банку у сфері вексельного обігу. Кредитні операції банків з вексями. Урахування векселів. Вексельне переврахування та вексельна перезастава. Рефінансування НБУ банківських установ за допомогою векселів. Особливості кредитування під заставу векселів. Онкольний кредит. Торговельні операції з вексями. Гарантійні операції з вексями. Авалування векселів. Видача гарантій під забезпечення оплати векселів. Розрахункові операції банків з вексями. Оформлення заборгованості вексями. Розрахунки з використанням векселів. Комісійні та довірчі операції з вексями. Інкасування векселів. Оплата векселів, у яких банк виступає особливим платником (доміциліантом). Зберігання векселів. Купівля, продаж і обмін векселів за дорученням. Організація роботи з вексями в банку. Особливості проведення експертизи векселів.

Ключові слова: вексель, векселедержатель, векседавець, індосант, трасант, акцептант, ремітент, платник, постачальник, переказний вексель, простий вексель, авалування векселя, інкасування векселя.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Тема 10. Інвестиційні операції

Економічна сутність і форми інвестицій. Поняття та структура інвестицій. Основи правового регулювання інвестиційної діяльності. Місце банків в інвестиційній активності суспільства. Інвестування шляхом кредитування. Оцінка інвестиційних проектів, аналіз доцільності й ефективності інвестування. Модель оцінювання терміну окупності, дохідності використаного капіталу. Довгострокове кредитування інвестиційних проектів.

Ключові слова: інвестиції, валові інвестиції, чисті інвестиції, інвестиційна діяльність, капітальний вклад, проект, проектне фінансування, ефективність реальних інвестицій, інвестиційна політика.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Тема 11. Операції банків з іноземною валютою

Економічні та організаційні основи здійснення валютних операцій. Валютні цінності та валютний ринок. Види та учасники валютного ринку. Класифікація валютних операцій. Порядок відкриття та ведення валютних рахунків юридичних осіб-резидентів та представництв юридичних осіб-нерезидентів в уповноважених банках. Відкриття та обслуговування рахунків в іноземній валюті фізичних осіб. Способи і засоби здійснення міжбанківських операцій в іноземній валюті. Сутність кореспондентських відносин. Основний зміст та мета встановлення кореспондентських відносин. Критерії вибору банку-кореспондента. Порядок відкриття та режим функціонування кореспондентських рахунків. Електронні системи міжнародних міжбанківських платежів.

Ключові слова: суб'єкти валютного ринку України, міжнародна банківська система, міжнародні міжбанківські комунікації, валютні цінності, валютні операції, акредитив, документарне інкасо.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Змістовий модуль 5. Економічні основи забезпечення фінансової стійкості

Тема 12. Операції банків з надання банківських послуг

Лізингові операції. Сутність та економічне значення лізингу. Класифікація видів лізингу та принципи розвитку лізингового бізнесу. Види лізингових платежів та методика їх розрахунку. Ризики лізингових операцій. Факторингові операції. Основні поняття та елементи факторингу. Класифікаційна характеристика видів та форм факторингу. Механізм здійснення факторингової операції. Факторинг у зовнішньоекономічній діяльності. Вартість факторингової послуги. Ризики, що виникають при здійсненні факторингової операції. Форфейтинг. Основні поняття та елементи форфейтингу. Механізм здійснення та вартість форфейтингової операції. Ризики, пов'язані зі здійсненням форфейтингової операції. Гарантійні послуги банків. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги. Довірчі (трастові) послуги. Організація послуг щодо зберігання цінностей у банку. Операції банку з дорогоцінними металами та дорогоцінним камінням. Банки як суб'єкти ринку дорогоцінних металів. Загальна характеристика банківських операцій з дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням. Фінансовий інжиніринг.

Ключові слова: банківські гарантії, поручительства, посередницькі послуги, трастові послуги, бенефіціар, форфейтингові послуги, факторингові послуги.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Тема 13. Нетрадиційні банківські операції

Лізингові операції. Сутність та економічне значення лізингу. Класифікація видів лізингу та принципи розвитку лізингового бізнесу. Види лізингових платежів та методика їх розрахунку. Ризики лізингових операцій. Факторингові операції. Основні поняття та елементи факторингу. Класифікаційна характеристика видів та форм факторингу. Механізм здійснення факторингової операції. Факторинг у зовнішньоекономічній діяльності. Вартість факторингової послуги. Ризики, що виникають при здійсненні факторингової операції. Форфейтинг. Основні поняття та елементи форфейтингу. Механізм здійснення та вартість форфейтингової операції. Ризики, пов'язані зі здійсненням форфейтингової операції. Гарантійні послуги банків. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги. Довірчі (трастові) послуги. Організація послуг щодо зберігання цінностей у банку. Операції банку з дорогоцінними металами та дорогоцінним камінням. Банки як суб'єкти ринку дорогоцінних металів. Загальна характеристика банківських операцій з дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням. Фінансовий інжиніринг.

Ключові слова: лізинг, лізингодавець, лізингоодержувач, рейтинг, хайринг, факторинг, фактор, форфейтинг, форфейтер, експортер, імпортер, доміциляція векселів, інжиніринг, РЕПО.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Тема 14. Операції банків із забезпечення фінансової стійкості банку

Сутність фінансової стійкості комерційного банку та способи її забезпечення. Ліквідність та платоспроможність банку. Оцінка ресурсної бази банку з позицій ліквідності та забезпеченості потреб банку в ліквідних коштах. Основні підходи до управління банківськими ризиками. Поняття та мета процесу управління банківськими ризиками. Етапи процесу управління банківськими ризиками. Організаційна структура ризик-менеджменту банку. Формування та розподіл прибутку банку.

Ключові слова: фінансова стійкість комерційного банку, класифікація позичальників, фінансова звітність, банківський баланс, податковий облік, система економічних нормативів регулювання банківської діяльності.

Література: [1; 4; 7; 9; 11 - 13].

Змістовий модуль 6. Система бухгалтерського обліку комерційних банків

Тема 15. Поняття і значення обліку в банках

Банк як суб'єкт підприємницької діяльності. Мета, суть та організація обліку в банках (суть облікової політики). Організація операційної роботи та організаційна структура у банках. Роль Національного банку як органу державного регулювання. Основні принципи бухгалтерського обліку в банках, їх сутність та особливості. Регулювання та функції бухгалтерського обліку в банках. Документування банківських операцій.

Предмет та об'єкти банківського обліку (активи, пасиви, та фінансово-господарські процеси кредитної установи). Методологія обліку та її складові

(метод, методика, техніка та принципи збирання, агрегування, обробки та збереження інформації).

Види банківського обліку (фінансового, управлінського та податкового обліку) та їх взаємозв'язок.

Ключові слова: банк, облік у банку, облікова політика банку, Національний банк, банківські операції.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 10 - 14].

Тема 16. План рахунків обліку банків та система синтетичного обліку

Метод подвійного запису, рахунок, система відображення інформації в бухгалтерському обліку.

Характеристика Плану рахунків комерційних банків України. Реєстри аналітичного і синтетичного обліку. Порядок формування та характеристика параметрів аналітичного рахунка.

Параметри аналітичного обліку: обов'язкові, спеціальні, характеристика контрагентів. Структура номерів аналітичних рахунків, обов'язкові реквізити.

Використання рахунків для збору інформації про діяльність банку.

Ключові слова: рахунок обліку, план рахунків обліку банків, синтетичний облік, аналітичний облік, аналітичний рахунок.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 10 - 14].

Змістовий модуль 7. Облік касових, розрахункових, депозитних і кредитних операцій банку

Тема 17. Облік касових операцій банку

Основні принципи організації касової роботи. Облік і документообіг за операціями кас з приймання готівки. Облік і документообіг за операціями видаткових кас. Обліковий процес відображення касових операцій. Облік і документообіг за операціями кас з приймання готівки (бухгалтерські проведення оприбуткування готівки в касі банку).

Облік операцій видаткових кас (видаткові документи, Книга обліку прийнятих та виданих готівкових коштів, акт розбіжностей). Синтетичний облік касових операцій.

Інкасація грошової виручки. Зберігання і облік цінностей та документів у грошових сховищах. Ревізія цінностей (строки здійснення, бухгалтерські проведення).

Основи організації, способи і форми грошових розрахунків у народному господарстві. Правила документообігу при здійсненні безготівкових розрахунків. Касове обслуговування установ комерційних банків та облік цих операцій.

Ключові слова: каса банку, касові операції банку, організація роботи каси банку, інкасація, готівкові операції.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 10; 11 - 14].

Тема 18. Облік розрахункових операцій банку

Облік розрахунків при використанні різних форм платіжних інструментів: платіжних доручень, платіжних вимог-доручень, платіжних вимог,

розрахункових чеків, акредитивів, платіжних карток, векселів. Сутність і значення міжбанківських розрахунків та класифікація кореспондентських рахунків. Основні форми розрахунків. Принципи побудови платіжних рахунків у банку.

Порядок і облік операцій при розрахунках платіжними дорученнями. Порядок і методику обліку при розрахунках вимогами-дорученнями. Облік операцій при розрахунках розрахунковими чеками. Порядок і методику обліку операцій при розрахунках акредитивами. Ознаки платіжних рахунків, їх характеристика. Порядок відкриття і режим функціонування платіжних рахунків.

Вимоги до оформлення розрахункових документів. Облік коштів на поточних рахунках та строкових коштів суб'єктів господарської діяльності. Основні правила обліку безготівкових розрахунків між клієнтами в межах одного банку і між банками.

Ключові слова: платіжні інструменти, платіжне доручення, платіжна вимога, платіжна вимога-доручення, акредитив, чек, розрахункові документи.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 10; 11 - 14].

Тема 19. Облік депозитних операцій банку

Економічний зміст депозитних операцій. Принципи і умови залучення коштів. Класифікація банківських депозитів. Особливості залучення та погашення окремих видів депозитів. Характеристика рахунків для обліку депозитних операцій. Порядок відкриття та режим функціонування депозитного рахунку. Облікові депозитні операції та методика їх здійснення.

Визнання, оцінка та класифікація зобов'язань банку. Основні принципи відображення в обліку депозитних операцій. Характеристика рахунків для їх обліку. Бухгалтерський облік депозитних операцій.

Ключові слова: депозит, депозитні операції банку, відкриття депозитного рахунку, облік депозитних операцій банку.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 10; 11 - 14].

Тема 20. Облік кредитних операцій банку

Обліковий процес кредитної діяльності банку (сутність кредитних операцій). Документальне оформлення видачі кредиту.

Характеристика балансових рахунків кредитних операцій (рахунки першого класу, рахунки другого класу, рахунки шостого класу, позабалансові рахунки).

Відображення в обліку формування спеціальних резервів на покриття можливих втрат за наданими кредитами. Бухгалтерський облік кредитних операцій. Кредитна політика банку.

Види кредитних операцій і побудова синтетичних рахунків для їх обліку. Облік позичкових операцій з видачі кредиту, з його погашення та пролонгації. Порядок списання безнадійних кредитів. Облік операцій кредитного характеру: факторингових, фінансового лізингу. Облік операцій з нарахування і справляння відсотків за користування банківськими кредитами та комісійних за надання послуг кредитного характеру.

Ключові слова: кредитні операції, рахунки обліку кредитних операцій, облік нарахування відсотків, облік сплати відсотків.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 10; 11 - 14].

Змістовий модуль 8. Облік капіталу і необоротних активів банку

Тема 21. Облік капіталу банку

Суть власного капіталу банку. Ресурси комерційного банку: структура, формування, облік. Власні ресурси банку та їх економічна характеристика. Запозичені ресурси. Управління ресурсами комерційного банку. Види балансів, які складаються банками.

Облік формування статутного капіталу. Джерела акціонерного капіталу. Система синтетичних рахунків для обліку капіталу банку. Взаємодія рахунків п'ятого класу з рахунками інших класів. Облік операцій з формування статутного капіталу. Облік операцій, пов'язаних зі змінами величини капіталу. Основний та додатковий капітал банку.

Ключові слова: власний капітал банку, формування статутного капіталу банку, облік статутного капіталу банку.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 10; 11 - 14].

Тема 22. Облік основних засобів і нематеріальних активів банку

Класифікація основних засобів. Документальне забезпечення обліку. Бухгалтерський облік надходження, переоцінки, придбання та ремонту основних засобів.

Облік зношення основних засобів. Облік вибуття об'єктів основних засобів. Облік основних засобів, прийнятих банком під заставу наданого кредиту. Документальне ведення обліку операцій з матеріальними активами.

Особливості класифікації нематеріальних активів. Бухгалтерський облік придбання нематеріальних активів. Порядок та облік переоцінки нематеріальних активів. Порядок нарахування амортизації нематеріальних активів. Зменшення корисності нематеріальних активів та облік їх вибуття. Порядок проведення інвентаризації нематеріальних активів та відображення їх результатів у бухгалтерському обліку.

Ключові слова: необоротні активи, основні засоби банку, нематеріальні активи банку, облік основних засобів банку, облік нематеріальних активів банку.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 10; 11 - 14].

Тема 23. Облік операцій банку з цінними паперами

Поняття, класифікація цінних паперів і операцій з ними. Облік операцій банку з цінними паперами, придбаними з метою перепродажу. Облік довгострокових вкладень банку в цінні папери: на інвестиції, в асоційовані компанії, у дочірні компанії.

Облік вкладень банку в боргові цінні папери. Облік пасивних операцій банку з цінними паперами за власними борговими зобов'язаннями. Нарахування та облік розрахунків за дивідендами.

Ключові слова: облік інвестицій у цінні папери, боргові цінні папери, облік дивідендів.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 10 - 14].

Змістовий модуль 9. Облік результатів діяльності. Фінансова звітність банку

Тема 24. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності банку

Методологія бухгалтерського обліку доходів та витрат. Облік процентних, комісійних доходів і витрат. Облік результатів від торговельних операцій банку. Облік загальних адміністративних витрат. Облік витрат з податку на прибуток. Правила обліку доходів та витрат за методом нарахування.

Порядок обчислення фінансових результатів поточного року та його розподілу. Розкриття інформації про доходи, витрати і фінансовий результат діяльності банку.

Ключові слова: доходи банку, витрати банку, фінансовий результат діяльності банку, облік фінансових результатів діяльності банку.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 10; 11 - 14].

Тема 25. Складання фінансової звітності комерційного банку

Якісна характеристика звітності. Основні користувачі звітності та їх вимоги. Класифікація звітності комерційних банків за формою, способом представлення, терміном надання, рівнем консолідації, категорією користувачів, видом.

Характеристика звітності комерційних банків: основна та допоміжна. Основна фінансова звітність: баланс, про прибутки та збитки, примітки та інші звіти, що розшифровують окремі статті основних форм.

Допоміжна звітність: про кредитну, депозитну діяльність, формування резервів під активні операції та дотримання економічних нормативів, а також звіт про діяльність банку з цінними паперами.

Ключові слова: звітність комерційного банку, фінансова звітність комерційного банку, баланс, звіт про прибутки і збитки, допоміжна звітність комерційного банку.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 10; 11 - 14].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6		Модуль 7		Модуль 8		Модуль 9	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	3	4	4	4	5	5	2	2	4	4	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	3	3	1	1	1	2	2	2	3	3	2	2	5	5	4	4	3	3
Відвідування практичних занять	1	1	1	3	3	1	2	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	0	0	1	10	1	10	1	10	2	20	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10	0	0	0	0	1	10	0	0	0	0
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом	-	57	-	58	-	48	-	58	-	48	-	44	-	70	-	47	-	46	
Максимальна кількість балів: 476																			
Розрахунок коефіцієнта: 7,93																			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

1. Сутність банку. Роль і місце комерційних банків у банківській системі.
2. Типи, функції та принципи діяльності банків.
3. Порядок заснування банківської установи.
4. Ліцензування банківської діяльності.
5. Організаційна будова і структура апарату управління банку.
6. Правове регулювання діяльності банків.
7. Державне регулювання банківської діяльності.
8. Реорганізація і ліквідація банків.
9. Споживчий кредит: класифікація, аналіз кредитоспроможності приватних осіб.
10. Кредити в інвестиційну діяльність
11. Комерційний кредит.
12. Поняття лізингу, об'єкти і види.
13. Порядок випуску та реєстрації акцій комерційним банком.
14. Порядок і джерела формування власного капіталу комерційного банку.
15. Випуск облігацій комерційним банком.
16. Випуск та обіг сертифікатів і векселів.
17. Сутність інвестиційних операцій банку та їх особливості.
18. Принципи здійснення інвестиційних операцій з цінними паперами.
19. Форми залучення коштів.
20. Інвестиційний портфель банку.
21. Гарантування банківських вкладів.
22. Інвестиційний ризик та інвестиційна політика.
23. Випуск облігацій, міжбанківські кредити, кредитні тендери, кредити рефінансування, ломбардний кредит.
24. Валютне регулювання і валютний контроль.
25. Механізм рефінансування банків України.
26. Ліцензування операцій з іноземною валютою.
27. Організація міжбанківських розрахунків.
28. Неторговельні валютні операції комерційних банків.
29. Організація бухгалтерського обліку в установах банків України.
30. Принципи і загальні правила ведення бухгалтерського обліку в комерційних банках України.
31. Організація обліково-операційної роботи у комерційних банках України.
32. Принципи побудови і характеристика плану рахунків бухгалтерського обліку банків України.
33. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і звітності в обліковій системі банків України.
34. Організація обліку касових операцій в установах комерційних банків України.
35. Облік касових операцій в банках України.
36. Організація розрахункового обслуговування клієнтів у комерційних банках.

37. Облік операцій з обслуговування клієнтів комерційними банками.
38. Облік розрахункових операцій, здійснюваних з використанням чеків та акредитивів в установах банків.
39. Організація обліку міжнародних розрахунків у комерційних банках.
40. Облік пасивних операцій комерційних банків.
41. Облік залучених коштів комерційного банку.
42. Облік депозитної діяльності комерційних банків.
43. Облік міжбанківських розрахунків з використанням кореспондентських рахунків.
44. Облік міжбанківських розрахунків у комерційних банках.
45. Облік активних операцій комерційного банку.
46. Облік кредитних операцій комерційних банків.
47. Облік операцій комерційних банків з короткострокового кредитування суб'єктів господарської діяльності.
48. Облік операцій комерційних банків з кредитування юридичних і фізичних осіб в іноземній валюті.
49. Облік міжбанківських кредитів у комерційних банках України.
50. Облік лізингових операцій комерційних банків.
51. Облік кредитних операцій комерційних банків, пов'язаних з вексельним обігом.
52. Облік векселів в установах банків України.
53. Облік операцій з нарахування, сплати та стягнення процентів за різними операціями комерційних банків.
54. Облік капіталу комерційного банку.
55. Облік власного капіталу комерційного банку.
56. Облік статутного фонду комерційного банку.
57. Облік загальних резервів банку.
58. Облік операцій з цінними паперами, емітованими банком.
59. Облік операцій комерційних банків з акціями власної емісії.
60. Облік операцій комерційних банків з державними цінними паперами.
61. Облік розрахунків з працівниками банків по заробітній платі.
62. Облік розрахунків комерційного банку з акціонерами.
63. Облік основних засобів комерційних банків.
64. Організація бухгалтерського обліку операцій з придбання та руху матеріальних цінностей в установах банків.
65. Облік доходів комерційного банку.
66. Облік витрат комерційного банку.
67. Облік операційних витрат банку.
68. Облік фінансових результатів діяльності банку.
69. Облік операцій банку з розподілу фінансових результатів.
70. Облік операцій банку з нарахування та сплати податку на прибуток і податку на додану вартість.
71. Фінансова звітність банків, як елемент методу бухгалтерського обліку.
72. Принципи побудови фінансової звітності банку.
73. Методика складання балансу комерційного банку.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи, зокрема, модульний контроль. Проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення певного змістового модулю.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі форми модульного контролю:

- вирішення тестових і ситуаційних завдань;
- розв'язання практичних задач.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Під час вивчення дисципліни застосовується така форма семестрового контролю як екзамен. Для контролю знань студентів розроблено і затверджено у встановленому порядку екзаменаційні білети, які включають відповіді на тестові завдання, встановлення відповідностей між поняттями і визначеннями, виконання ситуаційних завдань.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Поняття банків і банківської системи.
2. Види банків та порядок їх створення в Україні.
3. Організація діяльності комерційного банку.
4. Операції з формування ресурсів комерційного банку.
5. Операції з обслуговуванням платіжного обороту.
6. Операції банків з готівкою.
7. Операції банків пластиковими картками.
8. Кредитні операції банків.
9. Операції банків з цінними паперами.
10. Операції банків з векселями.
11. Інвестиційні операції.
12. Операції банків з іноземною валютою.
13. Операції банків з надання банківських послуг.
14. Нетрадиційні банківські операції.
15. Операції банків із забезпечення фінансової стійкості банку.
16. Організація бухгалтерського обліку в банку.
17. Облікова політика та фінансова звітність банків.
18. Характеристика та особливості побудови плану рахунків бухгалтерського обліку в банках.
19. Необхідність запровадження контррахунків та їх використання під час обліку операцій за принципами оцінки та обачливості.
20. Вимоги до нумерації рахунків аналітичного обліку.
21. Організація ведення касових операцій у банках.
22. Порядок забезпечення та облік операцій з підкріплення банків готівкою.
23. Касові операції банків із клієнтами та методика бухгалтерського обліку.

24. Відкриття банками рахунків клієнтів та використання коштів за цими рахунками.

25. Облік безготівкових розрахунків у банку.

26. Облік операцій із застосуванням платіжних карток.

27. Правила ведення депозитних операцій у банках України.

28. Облік залучених вкладів (депозитів) у банку.

29. Облік нарахованих і сплачених доходів та витрат за вкладними (депозитними) операціями.

30. Відображення класифікаційних груп видів кредитів у плані рахунків бухгалтерського обліку в банках.

31. Облік основної суми заборгованості за етапами здійснення кредитного процесу.

32. Облік операцій з нарахування та сплати процентних доходів (витрат) за кредитними операціями.

33. Нормативні вимоги щодо створення і державної реєстрації банків.

34. Процедура державної реєстрації банку.

35. Облікова процедура реєстрації банку та змін до статутного капіталу.

36. Облік власних акцій, викуплених у акціонерів.

37. Облік інших складових капіталу банку.

38. Облік операцій з основними засобами.

39. Облік операцій з нематеріальними активами.

40. Облік цінних паперів у портфелі банку до погашення.

41. Облік цінних паперів у портфелі банку на продаж.

42. Облік інвестицій в асоційовані та дочірні компанії.

43. Класифікація доходів і витрат банку та відображення класифікаційних груп у Плані рахунків бухгалтерського обліку банків.

44. Облік доходів і витрат на основі базових принципів МСФЗ.

45. Правила обліку доходів і витрат.

46. Особливості формування і обліку резервів.

47. Порядок закриття рахунків доходів і витрат та визначення фінансового результату діяльності банку.

48. Поняття та значення звітності комерційного банку.

49. Класифікація банківської звітності.

50. Характеристика фінансової звітності комерційних банків.

51. Порядок складання фінансової звітності банку.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках»

Разом: 270 год., лекції – 62 год., семінарські – 48 год., практичні - 16 год., самостійна робота – 96 год.,

модульний контроль – 18 год., підготовка до проходження контрольних заходів – 30 год.

Модулі	Назва модуля	Кількість балів за модуль	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Теми практичних занять	Самостійна робота	Види поточного контролю
Змістовий модуль I	Теоретичні засади банківської діяльності	57 балів	Тема 1. Види банків та порядок їх створення в Україні	Тема 1. Види банків та порядок їх створення в Україні		5 балів	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)
			Тема 2. Організація діяльності комерційного банку	Тема 2. Організація діяльності комерційного банку			
			Тема 3. Операції з формування ресурсів комерційного банку	Тема 3. Операції з формування ресурсів комерційного банку	Тема 3. Операції з формування ресурсів комерційного банку		
Змістовий модуль II	Розрахунково-касові операції банків	58 балів	Тема 4. Операції з обслуговування платіжного обороту		Тема 4. Операції з обслуговування платіжного обороту	5 балів	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)
			Тема 5. Операції банків з готівкою		Тема 5. Операції банків з готівкою		
			Тема 6. Операції банків з пластиковими картками	Тема 6. Операції банків з пластиковими картками	Тема 6. Операції банків з пластиковими картками		
Змістовий модуль III	Операції банків з цінними паперами та кредитні операції	48 балів	Тема 7. Кредитні операції банків	Тема 7. Кредитні операції банків	Тема 7. Кредитні операції банків	5 балів	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)
			Тема 8. Операції банків з цінними паперами	Тема 8. Операції банків з цінними паперами	Тема 8. Операції банків з цінними паперами		
Змістовий модуль IV	Банківські валютні та інвестиційні операції	58 балів	Тема 9. Операції банків з вексями	Тема 9. Операції банків з вексями	Тема 9. Операції банків з вексями	5 балів	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)
			Тема 10. Інвестиційні операції	Тема 10. Інвестиційні операції	Тема 10. Інвестиційні операції		
			Тема 11. Операції банків з іноземною валютою	Тема 11. Операції банків з іноземною валютою	Тема 11. Операції банків з іноземною валютою		

Змістовий модуль V	Економічні основи забезпечення фінансової стійкості	48 балів	Тема 12. Операції банків з надання банківських послуг	Тема 12. Операції банків з надання банківських послуг	5 балів	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)
			Тема 13. Нетрадиційні банківські операції	Тема 13. Нетрадиційні банківські операції		
			Тема 14. Операції банків із забезпечення фінансової стійкості банків	Тема 14. Операції банків із забезпечення фінансової стійкості банків		
Змістовий модуль VI	Система бухгалтерського обліку комерційних банків	44 балів	Тема 15. Поняття і значення обліку в банках	Тема 15. Поняття і значення обліку в банках	5 балів	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)
			Тема 16. План рахунків обліку банків та система синтетичного обліку	Тема 16. План рахунків обліку банків та система синтетичного обліку		
Змістовий модуль VII	Облік касових, розрахункових, депозитних і кредитних операцій банку	70 балів	Тема 17. Облік касових операцій банку	Тема 17. Облік касових операцій банку	5 балів	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)
			Тема 18. Облік розрахункових операцій банку	Тема 18. Облік розрахункових операцій банку		
			Тема 19. Облік депозитних операцій банку	Тема 19. Облік депозитних операцій банку		
			Тема 20. Облік кредитних операцій банку	Тема 20. Облік кредитних операцій банку		
Змістовий модуль VIII	Облік капіталу і оборотних активів банку	47 балів	Тема 21. Облік капіталу банку	Тема 21. Облік капіталу банку	5 балів	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)
			Тема 22. Облік основних засобів і нематеріальних активів банку	Тема 22. Облік основних засобів і нематеріальних активів банку		
			Тема 23. Облік операцій банку з цінними паперами	Тема 23. Облік операцій банку з цінними паперами		
Змістовий модуль IX	Облік результатів діяльності. Фінансова звітність банку	46 балів	Тема 24. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності банку	Тема 24. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності банку	5 балів	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)
			Тема 25. Складання фінансової звітності комерційного банку	Тема 25. Складання фінансової звітності комерційного банку		

8. Рекомендована література

Базова література

1. Демчук Н. І., Довгаль О. В., Владика Ю.П. Банківські операції : навч. посіб. Дніпро: Пороги, 2017. 461 с.
2. Коренева О. Г., Маслак Н. Г., Слав'янська Н. Г. Облік у банках : підруч. Суми : Університетська книга, 2018. 668 с.
3. Медвідь Л. Г., Фостяк І. В. Облік у банку : навч. посіб. Укоопспілка. Львів : Магнолія 2006, 2018. 354 с.
4. Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О. Банківська система: навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.

Додаткова література

5. Алексеєнко С. А. Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках: навч. посіб. К. : Аграрна освіта, 2014. 418 с.
6. Атамас П. Й., Тиванюк І. С. Облік у банках : навч. посіб. Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. Дніпропетровськ : Дніпровський ун-т імені Альфреда Нобеля, 2012. 146 с.
7. Белова І. В. Дослідження грошово-кредитного ринку : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 147 с.
8. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : Навч. посіб. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.
9. Косова Т. Д. Банківські операції: навчальний пос. / 44 Т. Д. Косова, О. Р. Циганов. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 372 с.
10. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) [Електронний ресурс] : підруч. 2-ге вид., доповн. і переробл. К. : ЦУЛ, 2017. 676 с.
11. Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку: Затв. Указом Президента України №1063/2011 від 23.11.2011р.
12. Про банки та банківську діяльність [Електронний ресурс]: закон України від 07.12.2000 № 2121-III. Режим доступу : www.rada.kiev.ua.
13. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 року № 679-XIV.
14. Стасишен М. С., Жила В. Г. Облік у банках : навч.-метод. посіб. Каравела, 2015. 228 с.

9. Додаткові ресурси

1. Законодавчі документи. - [Електронний ресурс]. - Офіційний WEB-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Лига БизнесИнформ. - [Електронний ресурс]. - Офіційний WEB-портал. – Режим доступу : www.liga.net
3. Національний банк України. - [Електронний ресурс]. - Офіційний WEB-портал. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. - [Електронний ресурс]. - Офіційний WEB-портал. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>